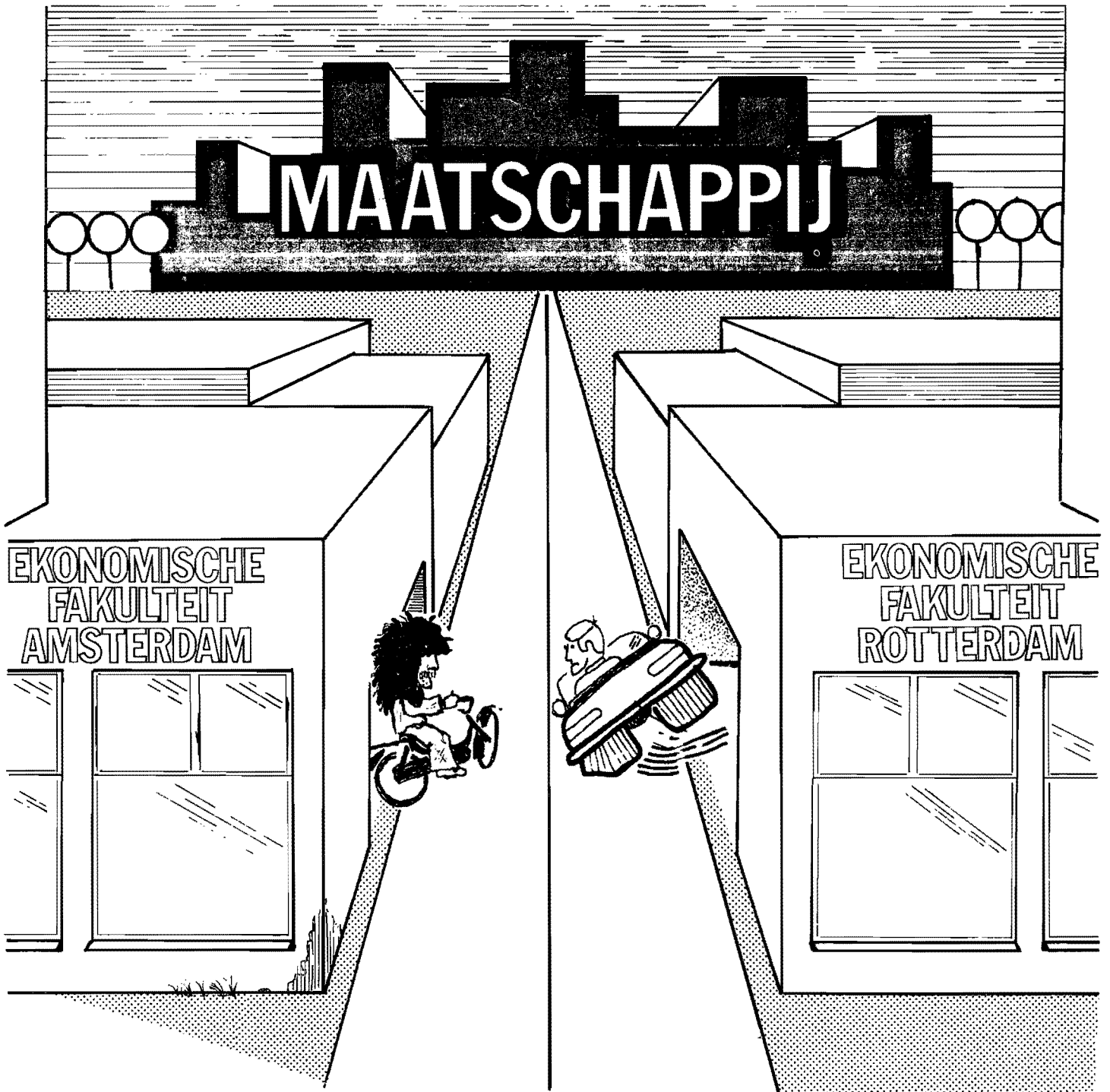

ROSTA

OKTOBER 1979

NR. 73

ROSTRA

blad van de
economische
fakulteit

jaargang 78 - 79

redaktie

Noor de Bruin
Bert Brunninkhuis
Rob de Klerk
Mic van Wijk
Auke Uilkema
Piet de Vrije
Jos Willenborg

adres

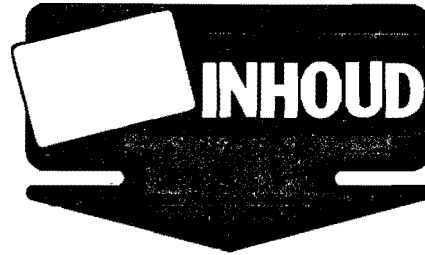
Jodenbreestraat 23
kamer 1339
tel. 525.2497
Amsterdam
kopij zenden naar:
Fakulteitsburo
kamer 2141
Adreswijzigingen:
Studentenadministratie
Jodenbreestr. 23

voorpagina

Herman Schaap

drukkerij

Kaal
Nieuwe Herengracht 61

Pag. 3 en 4	: VU-onderwijs van Piet
Pag. 5	: RonduitdeRaad van Clutz
Pag. 6	: SEO dertig jaar
Pag. 8 en 9	: Introductie-verslag Bert v. Gelder
Pag. 10	: Kijk: Pen! door Rob
Pag. 12	: Recensies
Pag. 14 en 15	: Uitvaart van Nederhorst door Bert
Pag. 17	: Vrouwenpagina door Noor

Al is het reeds het eind van de maand, toch een oktobernummer van Rostra. Tot onze spijt is het vorige nummer enigszins vertraagd gearriveerd: de drukker wil ook wel eens op vakantie, vandaar. Nog een andere huishoudelijke mededeling: Marie-Renee Bakker is na een bliksemkarrière weer vertrokken, niet omdat wij zulke lastige mensen zijn, maar wegens privé-rezonen.

Dan nu iets over de inhoud. Piet begint een reeks artikelen over het onderwijs op de verschillende economische fakulteiten in ons land. Als eerste is de VU aan de ceurt. Verder hebben er zo een aantal belangwekkende zaken plaatsgevonden in september: de S.E.O. bestond dertig jaar en er was natuurlijk de introductieweek. Van beiden een verslag. Veel boekrecensies deze maand: Rob over het nieuwe boek van Prof. Pen ('Kijk, op pagina 10 e.v. '), Bert was aanwezig bij de uitvaart van Nederhorst en dan nog jeugdwerkloosheid en Ernest Mandel. En last but not least een nieuwe vaste rubriek, Econoor, een vrouwenpagina door Noor.

DE V.U. : 5-jarige hoorkollege-cyclus traditionele economie

Toen ik, nu zo'n zes jaar geleden, besloot economie te gaan studeren, heb ik wel eens geprobeerd een inzicht te krijgen in de verschillende universitaire opleidingen economie in den lande. Ik was zelfs zo naïef te denken dat een vijftal telefoontjes wel voldoende zou zijn om een aantal informatiestencils thuis gestuurd te krijgen, waarna keuze van de voor mij meest geschiktste Fakulteit eenvoudig zou zijn.

Uiteindelijk heb ik gekozen voor de Fakulteit het dichtst bij huis.

Een jaar later toen ik in de propedeuseraad zat, heb ik nog wel eens geopperd dat het de Fakulteit niet zou misstaan als ze een informatiestencil beschikbaar zou stellen aan geïnteresseerde, mogelijk nieuwe studenten. Ik geloof niet dat het er ooit van gekomen is.

Spijt heb ik nooit gehad dat ik in Amsterdam ben gaan studeren. Waarom weet ik eigenlijk nog steeds niet zo precies.

Ja, Groningen is zo ver weg en over de grote rivieren trekt het ook niet zo. En om nu naar een gereformeerde fakulteit te gaan dat is helemaal zowat. Rotterdam had ik voordat ik voor een 'stad' koos wel eens bezocht, ik voelde me daar niet zo thuis, dat weet ik nog wel. Het zijn allemaal vooroordelen die aanvuld met af en toe wat versnipperde informatie nog steeds ongefundeerd over-eind staan. Maar dat hebben we denk ik allemaal wel. We denken allemaal op een weliswaar slechte, maar toch redelijke, goede, zo niet de beste economiese universitaire opleiding in den lande te zitten, of niet soms?

Nu ja, tijd om een en ander eens te toetsen aan de realiteit dacht ik zo. En met mijn oude criterium: "dicht bij huis is het minst ver weg" dacht ik dat het goed zou zijn om ons onderzoekje in Amstelveen te beginnen. Laten we eens kijken hoe onze "collega's" op de VU het doen.

mentoren

Elk jaar komen er aan de VU zo'n 250 nieuwe economie studenten binnen. Men staat een studie van nominaal 5 en gemiddeld 7 jaar te wachten. Iets wat meteen al opvalt is dat een aantal mentoren klaar staat om deze nieuwe studenten gedurende hun eerste jaar (1 à 2 maal per week) te begeleiden. Zo'n 150 mensen maken hier dan ook gebruik van. In groepjes van 10 worden ze door doctoraal studenten, die hiervoor door de Fakulteit betaald worden, geholpen met de studie, klachten over het studieprogramma, problemen met de huisvesting, organisatie van excursies, het regelen van college dictaten etc.

hoorkolleges

Eén en ander is geloof ik ook wel nodig. De eerste twee jaren van de studie bestaan uit 4 semesters waarin vier keer vier verschillende vakken worden gedoceerd. Het onderwijs in deze periode bestaat voornamelijk uit hoorcolleges. Twintig uur per week met zo'n 250 studenten, luisteren naar één docent, nauwelijks discussie, twee jaar lang. Alleen voor wiskunde, boekhouden en soms financiering en statistiek wordt opgesplitst in groepjes van 25 à 125 man/vrouw om het sommen-voor-maken op het bord te verlevendigen.

De tentamens zijn onbeperkt herhaalbaar. Je moet alleen zorgen als je over wilt gaan van het eerste naar het tweede jaar of van het tweede naar het derde jaar gemiddeld minimaal een zes en maximaal één vijf te halen.

Het hier volgende artikel is het eertse in de reeks "vergelijkende warenonderzoeken van universitaire economische opleidingen".

Om te voorkomen een wat al te sombere serie te krijgen leek het ons goed de aandacht te richten op datgene wat er elders in het land beter wordt gedaan. We zullen zo mogelijk aandacht besteden aan: indeling van de programma's, methode van onderwijs, organisatie van het beheer, inhoud van de programma's etc.

Het is dus niet de bedoeling de Fakulteiten op een goudschaaltje te wegen en daaruit de top-5 79/80 af te leiden.

Hopelijk lukt het met deze en de drie daarop volgende artikelen een beetje mee te helpen aan de verbetering van onze studie.

grondslag

Wat natuurlijk ook opvalt is de aandacht die de "Vrije" Universiteit op basis van haar "Grondslag" besteedt aan het levensbeschouwelijke element: sociale ethiek, wijsbegeerte, systematiek e.d. zijn allemaal vakken die, de gehele studie door, een plaats blijven innemen in het programma. Toch kan dit zo ook zijn voordelen hebben. De methode van wetenschapsbeoefening zou mijns inziens een verplicht nummer moeten zijn voor elke student in nederland. Op de VU komt dit onderdeel voor bij systematiek. Marcuse en Popper vinden zo in het eerste jaar reeds hun plaats. Gezien het overwegend "anti-revolutionaire" karakter van de vakken valt het met de waardering van de studenten voor deze vakken over het algemeen nogal tegen.

De eerste jaars studenten organiseren zich in de eerste jaars raad van de VESVU. De VESVU, de studentenvereniging, speelt problemen door aan de Progressieve Ekonomien Partij (PEP) in de Fakulteitsraad. De PEP heeft evenals bij ons de Aktiegroep Ekonomien een student vertegenwoordiger in het dagelijks bestuur van de Fakulteit.

groepen

Evenals op onze Fakulteit werd in het afgelopen jaar op de VU geëxperimenteerd met het maken van een werkstuk. Hier moest men in groepsverband (5 studenten) gedurende het tweede semester een werkstuk maken.

doktoraal

Hiervoor verkreëg men een aantekening op de studiekaart welke nodig was om naar het tweede jaar te kunnen. Het experiment is echter geen sukses geworden. De begeleiding was minimaal en een klacht van de studenten was dat het geen studie-kompensatie opleverde.

traditie

In het eerste jaar komen naast boekhouden en wijsbegeerte de volgende vakken voor:

- financiering, een standaard inleiding aan de hand van een boek (van Wytzes) wat veel beter is dan Ankum's syllabus.
- Macro I, voornamelijk de neoklassieke interpretatie van Keynes. De naam van de docent; Prof. v. Muiswinkel zegt onze vakgroep macro reeds voldoende.
- prijstheorie, met het bij ons reeds vier jaar geleden afgeschafte boek van Delfgaauw.

Het drie-jarige doktoraal verschilt nogal van dat bij ons. Het eerste jaar bestaat uit een niet al te moeilijk verplicht algemeen inleidend gedeelte wat voor sociale en bedrijfsekonomen enigszins verschilt. Dit jaar lijkt veel op een voortzetting van het kandidaats. Daarna moet je als student kiezen uit "varianten", die zo'n twee jaar van de studie beslaan.

De sociale ekonomen zijn van plan nog een ander bedrijfseconomisch vak uit hun algemene doktoraal gedeelte te schrappen. Dit vanwege de slechte kwaliteit. Hiervoor in de plaats zou dan het vak "vergelijkende Paradigmata" moeten komen waarin een confrontatie van economische theorieën aan de orde zal komen.

Een ander vak waarvoor enthousiasme valt te bespeuren is het vak ontwikkelingseconomie 1 en 2. Het eerste voor zowel sociale als bedrijfsekonomen, het tweede alleen voor de sociale ekonomen. Vooral in de colleges wordt veel aandacht besteedt aan de aktualiteit. Terwijl ontwikkelingseconomie ruimte laat voor eigen inbreng middels het maken van een groeps-werkstuk.

variant

In de twee volgende jaren van het doktoraal moet je als sociaal ekonoom kiezen uit de algemene economische variant, de ruimtelijk economische variant en de variant ontwikkelingseconomie. De bedrijfsekonomen hebben de keuze uit bedrijfskunde, marktkunde, de administratieve, de ruimtelijk economische en de informatika variant.

Macro in de Algemeen economische variant wordt verzorgd door Prof. Vermaat, iets wat geen garantie voor kwaliteit blijkt te zijn. Ook de vakken economische groei, economische stelsels en welvaartstheorie zijn voornamelijk op de neoklassieke leest geschoeid. Alleen inkomensverdeling en prijstheorie zijn vakken die eruit springen door hun aktualiteit in en van het programma. Ook komen daar verschillende economische scholen aanbod.

politiek

Dit cursusjaar wil de VESWU ook het vak politieke economie definitief invoeren. Het vak zou dan in de algemeen economische variant en in de ontwikkelingsvariant gekozen kunnen worden. De ontwikkelingsvariant schijnt voor de sociale ekonomen nog het aardigst te zijn. Het is levendig gezien het vrij volledige overzicht wat gegeven wordt van de bestaande theorieën op dit gebied.

Bovendien behandelt het politieke economische problemen van ontwikkelingslanden en oefent het de studenten in het beoordelen van ontwikkelingsprojecten.

De ruimtelijke economische variant staat kwalitatief (mede gezien het vele onderzoek wat er verricht wordt) op hoog nivo. Binnen deze variant bestaat ook de mogelijkheid te kiezen voor het vak "milieu-problematiek", een vak wat op de VU nog in ontwikkeling is.

2-e jaar

Het tweede jaar van het kandidaats (of van de propedeuse, zoals deze fase na de herprogrammering gaat heten) bevat naast statistiek (waar openboek tentamen wordt afgenomen) en wijsbegeerte allemaal zeer traditionele inleidingen:

- kosten- en winstvraagstukken, evenals bij ons op de Amerikaanse leest geschoeid
- groeitheorieën, Harrod & Domar; geen neo-ricardianen, geen marxisten
- geld- en bankwezen
- organisatie en leiding
- IEB
- inkomensverdeling, alleen dit vak schijnt een wat meer met zijn tijd meegaande syllabus te gebruiken.

In zowel het eerste als het tweede jaar moet men één keuze vak lopen. Het enige vak in die twee jaar dat laat zien dat er ook nog andere onderwijsvormen zijn dan "luisteren, opschrijven en boekjes leren" is onder die vier keuze vakken te vinden: "Ekononische en Sociale Geschiedenis". Hier mag een werkstuk gemaakt worden wat gedeeltelijk vrijstellend is voor het tentamen.

Zo'n variant kent één hoofdvak en een serie overige vakken die allemaal binnen de specialisatie vallen waaruit er vier moeten worden gekozen.

Voor alle vijf de vakken moet een werkstuk worden gemaakt.

vernieuwing

Evenals dat voor onze doktoraal studie geldt, is het moeilijk om je een inzicht te verwerven in de veelheid van vakken die er op de VU gedoceerd worden.

In het algemene eerste doktoraal jaar vinden we bij de bedrijfsekonomen weer de traditionele Amerikaanse studie-aanpak terug. Informatica, als verplicht vak, kent de ideologie van het heilige geloof in de computer zonder veel oog voor de toepassingen. Iets wat voor de sociale ekonomen reden was dit vak in te wisselen voor het vak "Modelbouw". Hier wordt in hoorcolleges en in de computerzaal ervaring opgedaan met macro-economische modellen en hun toepassingen.

Leuk voor de bedrijfsekonomen in het algemene gedeelte is nog de week "bedrijfspraktikum", waarin aan de hand van een simulatiespel van een bedrijfsbeleid mag worden geprobeerd een faillissement te voorkomen.

RONDUIT DE RAAD

MILIEU-EKONOMIE
IN ONTWIKKELING

skriptie

Zoals gezegd, moet in het tweede en derde jaar voor elk van de vijf te kiezen vakken een werkstuk worden gemaakt. Daarnaast moet ook nog zelfstandig onderzoek worden verricht dat zijn weerslag moet vinden in een scriptie.

Alle VU-ekonomen zijn verplicht ten minste acht weken stage te lopen. Het vinden van een stageplaats vormt meestal geen probleem evenmin als het verkrijgen van de goedkeuring ervoor. De kwaliteit is vaak niet zo bijzonder waardoor het animo vanuit onderwijskundig oogpunt voor dit studieonderdeel nogal gering is.

Tot slot van dit overzicht nog de vermelding van het in voorbereiding zijnde traditionele VESVU-congres in oktober 1980. Dit keer zal het plaatsvinden in samenwerking met andere faculteiten van de VU. Het thema: Wetenschap en Samenleving.

PdV.

De eerste fakulteitsraadvergadering van het nieuwe jaar is inmiddels al weer achter de rug. In het kader van de herprogrammering werden daar twee rapporten besproken. Een van de commissie Algemene Inleiding en een van de commissie Invulling Voortgezette Basisopleiding.

ALGEMENE INLEIDING.

Al jaren wordt er binnen de faculteit een discussie gevoerd over een algemene inleiding in de economie gedurende de eerste weken van de studie. Wat daar volgens mij onder verstaan moet worden, in ieder geval is dat de inzet geweest van de studenten, is één integrale algemene inleiding waarin de samenhang en de plaats van de verschillende deelgebieden van de economie, duidelijk gemaakt worden. De Aktiegroep heeft er altijd voor gepleit dat dit geïntegreerd zou moeten gebeuren. Dat betekende dat tenminste de twee algemeen economische vakken mikro en makro in één programma gebracht zouden worden. Dit hebben wij altijd voorgestaan om de coördinatie optimaal te doen zijn en om aan de hand van hetzelfde studiemateriaal de makro en mikro-economische aspecten naar voren te laten komen. Het is toch te gek dat veel propedeuse studenten de link tussen Walras (bij makro) en de neo-klassieke prijs Theorie (bij mikro) vaak niet weten te leggen. Velen zijn verbaasd wanneer naar voren wordt gebracht dat dit in principe dezelfde theorieën zijn. Kortom, één inleiding waarin de makro en mikro economische aspecten duidelijk gemaakt worden, zodanig dat de studenten ook de samenhang erin zien, is hoogst noodzakelijk. De commissie algemene inleiding laat nu blijken nooit van dat idee iets begrepen te hebben. Een fraai algemeen verhaal heeft de commissie opgesteld waarin het voorstel gedaan wordt om de ontwikkeling van de economie in de programma's als uitgangspunt te nemen. Op zich is dit een aardig idee.

Echter wanneer de onderwijsprogramma's concreet uitgewerkt worden dan blijken deze volledig overeen te stemmen met de programma's die het afgelopen jaar gegeven zijn. Volgens de commissie voldoet dit voorstel aan het uitgangspunt en moet dit gezien worden als de beste algemene inleiding die haalbaar is.

Het zal duidelijk zijn dat dit niet door de fakulteitsraad werd overgenomen. De commissie heeft haar taak niet uitgevoerd en daarom kon de raad niet anders konkluderen dan dat er volgend jaar opnieuw een andere klup moet komen die gaat bezien of het wel mogelijk is de algemene inleiding een stap dichterbij te brengen. Een kritische propedeuseraad die een goed evaluatie-rapport opstelt zal daar ook een grote bijdrage aan kunnen leveren.

Voortgezette Basisopleiding.

Ook het rapport van de commissie Invulling Voortgezette Basisopleiding stond ter discussie. De inhoud van de nieuwbakken programma's werd hierin nog even naar voren gebracht. Het was natuurlijk niet te verwachten dat de nieuwe programma's al op alle punten aangepast zouden zijn. De onderwijsvormen en de inhoud van een aantal vakken zijn nog steeds niet in overeenstemming met het herprogrammeringsrapport. De kandidaatsraad die weer nieuw leven in is geblazen zal daar z'n belangrijkste werkterrein hebben liggen. Deze raad heeft expliciet de taak meegegeven: De evaluatie van het onderwijs. De nieuwe programma's zullen aan de uitgangspunten getoetst moeten worden en de kritiek zal weergegeven moeten worden. Er is natuurlijk veel aan te merken op dit nieuwe programma. Toch blijft het een ontzettend belangrijke instap in de goede richting. Het gaat er nu om deze stap verder af te maken en het programma beter uit te balanceren.

Een kolom Rostra is natuurlijk onvoldoende om overal op in te gaan. Ik kom hier natuurlijk ongetwijfeld nog een keer op terug.

Clemes Lutz

Deze maand een bijzonder recept: **WILD KONIJN**. Vaak wordt dat waarschijnlijk niet gegeten (de meeste mensen eten wel kip), maar het is niet zo duur (een konijn voor 4 personen kost ± f 7,50) en erg lekker!

Benodigdheden:

- een wild konijn
- 200 gr. ontbijtspek in blokjes
- 200 gr. champignons
- 2 dl. (witte) wijn
- 150 gr. boter
- ± 15 verse zilveruitjes
- bloem, zout, peper, tijm

Probeer zelf het konijn in stukken te snijden, of vraag het aan de poelier.

De stukken inwrijven met zout en peper en daarna gedurende 15 min. aanbraden.

Intussen een witte saus (roux) maken van een klontje gesmolten boter, een lepel bloem en wat melk. Daarin de wijn, de uitgebakken stukjes spek, champignons, goudbruin gebakken uitjes en tijm doen.

Giet deze saus over de stukken konijn en laat het geheel een klein uurtje sudderen.

U kunt er verder puree bij eten en als groente bv. spruitjes, broccoli of spiercieboontjes.

Eet smakelijk.

MvW

DETTIG JAAR SEO

Dit jaar bestaat de SEO (Stichting voor Economisch Onderzoek aan de UVA) dertig jaar. Reden genoeg om een korte beschrijving te geven van het werk van de stichting.

doel

In 1949 werd de stichting opgericht: "op 14 februari 1949 ging een lang gekoesterde wens van allen, die de Economische Fakulteit een goed hart toedragen, in vervulling. Hiervoor was door de fakulteit en met name door Prof. Dr. Th. Limperg jr. reeds lang geijverd", aldus het jaarboek 1951 van de Studievereniging.

Het doel van de stichting was en is 'het verrichten van economische onderzoekingen zowel op het terrein der sociale ekonomie als op dat der bedrijfsekonomie, ten dienste van wetenschap en onderwijs, mede ten nutte van overheid en bedrijfsleven'. Met andere woorden, de SEO vervult een brugfunctie tussen wetenschap, onderwijs en praktijk. Centraal staat daarbij het opsporen, verzamelen, bewerken en interpreteren van empirisch materiaal.

werkterrein

De onderwerpen waarmee de stichting zich bezighoudt en de methoden die worden toegepast zijn in de loop der jaren sterk gewijzigd. In het begin van haar bestaan richtte de stichting de aandacht voornamelijk op onderwerpen als: De functie van de groothandel op allerlei gebieden, ontwikkelingen in specifieke bedrijfstakken en de financiële structuur van bedrijven. In die tijd was wijlen professor Haccou hoogleraar-directeur van de stichting. Zijn belangstelling, en daarmee die van de SEO, lag op het gebied van het marktwezen, de handel en de dienstverlening. Tegenwoordig is de aandacht meer gericht op de problemen van de centrale en lagere overheden en van de EEG. Er worden bijvoorbeeld onderzoeken gedaan over stadsvernieuwing, overlooppromblematiek, kunstbeleid, financiële verhoudingen rijk/gemeenten en grondprijzen.

Deze algemeen-economische onderzoeken hebben de bedrijfseconomische echter geenszins verdrongen. Nog steeds worden er structuur- en concentratieonderzoeken verricht. Verder zijn er nog onderzoeken ten behoeve van financiële instellingen. Ook de onderzoeksmethoden hebben een wijziging ondergaan. De stichting beschikt via terminals over computerfaciliteiten. Dit heeft er mede toe geleid dat er tegenwoordig gebruik gemaakt wordt van ekonometrisch-statistische onderzoekstechnieken.

bestuur

Daar veel opdrachten van overheid en bedrijfsleven komen, zitten in het bestuur van de stichting niet alleen vertegenwoordigers van de Economische Fakulteit (zoals Prof. Klant en Prof. Venekamp), maar ook vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en de gemeente

Amsterdam. Directeur van de stichting is sinds kort Prof. Dr. W. Driehuis, die daar zelfs drie volle dagen werk per week aan schijnt te hebben.

bundel

Ter gelegenheid van haar dertigjarig bestaan geeft de stichting een bundel uit met als titel: "Samenleving en Onderzoek" (let op de beginletters). Een rijke schakering van onderwerpen passeert hierin de revue. Bedrijfs-economische onderwerpen als kartels en termijnhandel worden besproken. Maar ook zaken die betrekking hebben op het overheidsbeleid komen ter sprake: Gemeentelijke meerjarenbegrotingen en werkgelegenheid. In een macro-economisch onderzoek wordt het investeringsmodel van Jorgens getoetst. Het monetaire onderzoek komt aan de orde in artikelen over de omloopsnelheid van het geld in Nederland, het evenwichtsherstel van vraag en aanbod van liquiditeiten en de seizoenbeweging van de geldmarktrente.

Daarnaast bevat de bundel nog artikelen over regionale ekonomie, ontwikkelingsekonomie, het aardgas, informatie voor konsumenten, methodologie en ekonometrische modellen. Wat is een beter bewijs van de grote variëteit van onderwerpen dan de titel van één van de artikelen: "Over de optimale techniek voor het pellen van rijst in Indonesië"?

borrel

Zoals gebruikelijk gaf ook de SEO een borrel naar aanleiding van haar jubileum. De ambiance was er naar: De Sonesta Koepelzaal was voor de gelegenheid afgehuurd. Bij de opening werd de bundel Samenleving en Onderzoek door Prof. Klant officieel overhandigd aan de voorzitter van het bestuur, Drs. Manschot. Behalve de gebruikelijke sherry, blokjes kaas en japanse zoutjes (die zo lekker aan je kiezen blijven plakken) waren daar ook enkele kopstukken van binnen en buiten de fakulteit. We signaleerden onder andere Hennipmann, Driehuis, de Wolf, Venekamp, De Jong en Klant. Een beschaafd en geanimeerd gezelschap, waar de jongste medewerkers van de stichting en de Rostra-redacteuren qua kleding en uitspraak van het Nederlands wat uit de toon vielen.

Er vonden veel ontmoetingen plaats waarvan die tussen één van de mannelijke en één van de vrouwelijke auteurs van de bundel wel het opvallendste was: De dame stelde zich voor en vertelde dat ze meegewerkt had aan de bundel, waarop de heer vroeg: "O, u heeft hem uitgetypt"?

toekomst

De vraag hoe de Stichting zich in de toekomst zal ontwikkelen is tijdens het jubileum niet ter sprake gekomen. Wel kwam die vraag afgelopen jaar weer naar voren toen het College van Bestuur aankondigde de betaling (in de vorm van formatieplaatsen) aan de Stichting te willen verminderen. Nu is het natuurlijk zo dat de Stichting vrij los is komen te staan van de Fakulteit in de loop der jaren. Alleen nog de directeur is per traditie professor aan de Fakulteit. Alle medewerkers functioneren geheel los van de Fakulteit. Met betrekking tot het onderzoek bestaat er geen georganiseerd contact met de vakgroepen. Op deze manier is de invloed van de Stichting op het onderwijs aan de Fakulteit gering. Alleen het leer-effect van de 10 à 15 kandidaatassistenten die bij de Stichting werkzaam zijn valt hieronder nog te rekenen.

Als de Stichting zo door zou functioneren, ontstaat er een soort "Bosboom & Hegener" burp waarvoor het voor de Universiteit onaantrekkelijk wordt subsidie te verlenen. Het is echter hoopvol dat Prof. Driehuis nu directeur is geworden. Van hem mogen we, mede gezien zijn kwaliteit op het sociaal-economisch onderzoeksterrein, een vernieuwing van de Stichting verwachten die hopelijk ook positieve invloed zal hebben op het onderwijs en onderzoek van de vakgroepen aan onze Fakulteit.

J.W. / N.d.B.

Accountantskantoor G. Versteeg

Registeraccountants

is een zgn 'klein kantoor'. Dit heeft voor medewerk(st)ers vele voordelen, als direct contact met en begeleiding door de accountants, grote diversifikatie van te bezoeken ondernemingen met contactmogelijkheden met de financiële - en administratieve staf, geen bureaucratie, prettige werksfeer, zeer leerzaam en, al naar de eigen capaciteiten, kwaliteiten en inzet, snelle promotiekansen.

O.m aan te bevelen voor studenten en studerenden in de bedrijfseconomie en accountancy. Gaarne willen de heren Versteeg en Snelders met U een afspraak maken om na te gaan of voorU een aantrekkelijke werk - studiecombinatie kan worden verkregen. Part-time is mogelijk.

Uw werkkring zal gelegen zijn in Amsterdam en omstreken.

**Ons adres: Laan van Meerdervoort 134,
2517BD 's-Gravenhage.
Telefoon 070 -63 57 96.**

DAGBOEK VAN EEN

MENTORENTRANING

DONDERDAG 30 AUGUSTUS

Om tien uur begon de mentorentraining met het gebruikelijke organisatorische geharrewar: de videorecorder, die voor de training en voor de introductieweek onmisbaar was, bleek om negen uur vanmorgen defect te zijn; Herman ten Napel kwam me bovendien vertellen dat de zaal waar de mentorentraining zou plaatsvinden, bezet werd door Vakgroep VI, zodat we uit moesten wijken naar een andere zaal en overal brieven ophangen voor de mentoren waar ze wél moesten zijn. Het aantal mentoren, dat ik kon verwachten was evenals andere jaren, een grote en uiterst onzekere Onbekende. Dit jaar had ik van de SEF begin juli ongeveer dertig namen opgekregen van studenten, die waarschijnlijk/misschien wel wilden meedoen. Midden juli schreef ik er ongeveer veertig aan met de vraag mij even te laten weten of ze al dan niet als mentor wilden meedoen. Vijf reacties, waarvan de meerderheid negatief! Vanmorgen had ik aanwijzingen van Bert van Leeuwen, die de studenten nog eens had opgebeld, dat we met enig voorzichtig optimisme misschien zouden kunnen rekenen op negen studentmentoren, waarvan een gedeelte echter nog op vakantie of in ieder geval nog onbereikbaar was gebleken; naast Herman en Hoogendonk als stafleden.

Om kwart voor elf begon ik de briefing van de week voor een gehoor van vijf studenten. Later bleken een aantal mentoren tentamens gehad te hebben en zich te hebben verslapen, zodat we de vertoning van de videofilm "Geld", gemaakt onder advies van Driehuis, met een redelijk-volledig mentorenteam konden bekijken. De reacties bleken matig, de idee was door de Open School-televisie té kaleidoscopisch en té versnipperd uitgewerkt. Dat dit voordeel zal opleveren voor het aandragen van discussiepunten in de mentorengroep is duidelijk; er wordt zoveel aangestipt dat iedere mentor wel een onderwerp van zijn gading zal kunnen vinden voor de discussie, die op vetoning van de film aan de eerstejaars zal volgen. Na de training om vier uur het informatiemateriaal voor aansaande maandag in orde gemaakt en afspraken bevestigd met de fotograaf van de U.B. en met de Dienst Beeld en Geluid.

VRIJDAG 31 AUGUSTUS

Voor de mentoren training van vandaag restere n nog twee programma-onderdelen: het I.E.B. simulatiespel, vorig jaar door Ria gemaakte dit jaar door Paul en Bert van Leeuwen gestroomlijnd; en de "Boterham met tevredenheid", de film van Bram de Swaan over lopende band arbeid. De film vertoonde ik eerst, zoals ieder jaar met trots, eigenlijk geheel ten onrechte, want ik heb niets met de film van doen, maar die ik voel vanuit het idee dat sociologen (waar ik er ook een van ben) toch de wezenlijke zaken in de maatschappij een hoop

pregnanter aan de orde kunnen stellen dan ekonomen. De reacties waren zoals altijd bewogen en geschokt; de discussie na afloop diepgaand en interessant. Het merendeel van de mentoren zal niet hoeven mee te werken aan het I.E.B.-spel, dat door Paul en Bert geleid zal worden, zodat de briefing door Paul in een vloek en een zucht was afgelopen. Nu maar wachten op de dingen die aanstaande maandag komen gaan! In de tussen tijd aan mijn nieuw-op-te-zetten-schutting werken.

TEN ONRECHTE

Maandag 3 September.

Vanmorgen om half negen nog eens. alles gekontroleerd; zaal in orde gemaakt; mentoren programma's van hun groepen uitgereikt. Om tien uur klokslag me centraal in de kantine opgesteld en met senore stem geroepen dat de eerstejaars ekonomen me moesten volgen; met grote makke kudde naar 2174 waar Verburg al wachtte voor zijn welkomsword. Woudhuysen presenteert de werkgroep indeling en de enquête naar de VWO eindexamencijfers erg leuk; schaaftachtige reacties op zijn "partnerruilmodel". Korte pauze om de eerste jaars hun bijdrage van f45,- aan de introductieweek te laten betalen bij de SEF, die dit jaar gelukkig de inning en de verwerking van de gelden op zich heeft genomen. Vorig jaar heeft de inning het fakulteitsburo maandenlang werk gegeven waar ze bepaald niet op zaten te wachten.

Nadat de groep is opgesplitst in werkgroepjes o.l.w. de mentoren, loop ik langs de lokalen om te kijken of alles en iedereen o.k. is. Ten onrechte denkt men dat voorbesprekingen over de organisatie en de voorbereidende werkzaamheden, die in de maanden juli en augustus gedaan zijn, de dagen vanzelf op rolletjes doet verlopen. Niets is minder waar! Een belangrijk en wat mij betreft verreweg het vermoedendste stuk organisatie is de organisatie op het moment zelf, de improvisatie, de onvoorziene situaties, of in het ergste geval moeilijkheden. Studenten de weg wijzen, een docent de allerlaatste zaalwijziging doorgeven, zorgen dat het informatiemateriaal op het goede moment in het juiste lokaal ligt, de continuïteit van het programma waarborgen. Vanmiddag houdt dat ook in: zorgen dat Herman voldoende geld krijgt om de reis naar de kampeerboerderij op Texel te kunnen betalen voor een kleine honderd studenten. Bert en Paul zijn inkopen doen voor de dagen in de kampeerboerderij bij de Makro en niemand weet waar het geld voor Herman zoals afgesproken was, ligt. Uit eindelijk wordt er 'ingebroken' bij de SEF en de kas geplunderd. Op de borrel zie ik tóch weer weinig docenten, ondanks alle voorbereidingen. De doelstelling 'Kennismaken met de mensen van de fakulteit' zal bij de enquête naar de kennismaking, die in oktober wordt gehouden onder eerstejaars wel weer niet hoog scoren!

Bert van Gelder is studie-adviseur en organisator van de jaarlijkse introductie-week voor eerstejaarsstudenten van de faculteit. De week werd dit jaar van 3 tot 8 september gehouden.

DINSDAG 4 SEPT.

Zorgde om negen uur bij de U.B. te zijn om de diaserie over de U.B. in ontvangst te nemen; bleek ten onrechte te zijn: serie is al meegegeven aan de mensen van 'Beeld en Geluid', die hem om 10.15 uur zullen vertonen. Hoogendonk houdt inleiding over de vakliteratuur; ik deel handleidingen voor bibliotheekgebruik en het Economisch Dagblad uit. Daarna naar de Effectenbeurs, waar we ons kollektief te barsten lopen tegen de automatisch-open gaande-deuren-met-contact-onder-de-vloer, beroemd uit moderne winkelcentra; alleen blijkende deuren bij de Beurs niet bediend te worden door contact onder de mat, maar door portier, die waarschijnlijk rond te leiden gezelschappen regelmatig vroegtijdig ziet sneuvelen.

de kampeerboerderij

Telaat tevoorschijn getrokken toegangskaart doet echter wonderen, zodat we het centrum van onze maatschappij kunnen binnenstappen. De rondleidster is, zoals mij vorig jaar al werd toevertrouwd (het is de eerste keer dat ik zelf mee ga) uiterst pinnig, maar zeer deskundig: in vlot tempo worden de vele vragen beantwoord. Mijn hoop een spektakulaire beurskrach te zien als we tot het balkon boven de vloer worden toegelaten, wordt jammer genoeg niet bewaarheid. Ondanks dat toch een leuk onderdeel van de week.

's Middags een inleiding door de studentendecane, Dea Völgraff, waarbij de zaal op het laatste moment voor de tentamens van de Wis- en Natuurkunde fakulteit bebruikt blijkt te worden, zodat bliksemsnel een andere zaal moet worden gevonden. Het programma "Geld" wordt vrij laag ontvangen; wel is duidelijk dat het fragmentarische en kaleidoskopische karakter de aandacht geboeid houdt evenals de STER-reklame de aandacht van kleuters en andere onvolwassene gevangen houdt. Qua vorm goed van opzet, maar de vorm gaat duidelijk ten koste van de informatieoverdracht. Pas na de film vijf-zes keer gezien te hebben kijk je door de vorm heen.

INTRODUKTIEWEEK

Ondertussen zijn Paul, Bert en Hans Oostendorp met de helft van de studenten hopelijk goed op Texel in de kampeerboerderij aangekomen. Meltzer spreek ik 's morgens om elf uur in de kantine na zijn kandidaatskollege, als hij op het punt staat te vertrekken naar Texel, waar hij een inleiding zal houden. Terwijl hij een broodje warm vlees wegwerkt, heb ik slecht nieuws voor hem: de film "Don't shoot the economist" is nog niet ondertiteld, zodat zijn inleiding naarvaanleiding van deze film in de lucht is komen te hangen.

's Middags zijn mijn gedachten konstant bij Texel, en ik besluit morgenochtend allereerst de kampeerboerderij op te bellen.

De mensa is maar een paar honderd meter van mijn huis gelegen. Ik heb dan ook normaal gesproken maar twintig minuten nodig om daar een volledige maaltijd te nuttigen en uit en thuis te zijn. Over het algemeen hoef je niet in de rij te staan en een ietwat ervaren eettafel-eter als ik kan snel en blindelings de keuze dienblad-bestekvoer doen.

Uit "Gesprekken met Joris Meltzer"

WADLOPEN

WOENSDAG 5 SEPTEMBER

Ik bel Texel op, krijg de eigenaar van de boerderij aan de telefoon, die me vertelt dat iedereen nog ligt te pitten, omdat ze 's nachts pas om half drie zijn gaan slapen. Er was bij de huur van de boerderij in april j.l. afgesproken dat de eigenaar de eerste avond dat de groepen er waren, een strandwandeling met kampvuur zou organiseren, waarbij hij op de terugweg gewoontegrouw de weg kwijtraakt, waarna hij een paar uur met de groep over het wad en de duinen rondwerft. Hij doet dat met alle groepen die in zijn boerderij verblijven! Vanmorgen is hij niet zo enthousiast over de reacties van gisteravond: de groep was eigenlijk te groot, een aantal mensen haakte af en het water stond onverwacht hoog. Hij is duchtig uitgescholden.

Na terugkomst om twee uur hadden Bert Paul en Hans echter liters warme soep klaarstaan, wat de gemoederen weer aardig opkrikte. Als al het leed geleden is reageert iedereen een stuk positiever en vindt het toch wel een leuke ervaring.

Vanmorgen had ik een "leuke" ervaring: we hebben kollege zalen geleend van de Geografen, omdat dit jaar het kandidaatsonderwijs tijdens onze introductieweek alweer begonnen is, zodat we in zalen nood zitten. Ik heb afspraken gemaakt met de beheerder van Geografie, waarbij bij één zaal contactstoornis is opgetreden: als Jan Wesseling vanmorgen met zijn wiskunde kollege gestart is in een geografiezaal, komt na een kwartiertje een andere wiskunde-docent, eentje van geografie, de zaal binnen en eist die ruimte op voor zijn kollege. Als Wesseling hem verzoekt een van de andere, op dat moment lege, zalen te nemen, maakt onze Geograaf zich de rise van alle aanwezigen door de zaal in zijn eentje te bezetten en te wei-

geren de zaal te verlaten. Alé ik hem even later vertel het inderdaad een betreurens waardig misverstand te vinden, is deze spijtbetuingh hem niet voldoende. Omdat ik hem toch niet zijn laars in mijn nek laat zetten om zijn vermeende overwinning en mijn boetedoening te tonen, druipht hij diep teleurgesteld af.

's Middags heeft de Aktiegroep een aantal afgestudeerde ekonomen uit eigen gelederen bij elkaar gehaald om wat te vertellen over de "beroepspraktijk van de afgestudeerde ekonomen". Het blijkt dat ze het niet helemaal hebben begrepen, en driftige verhalen opdiepen over "Maagdenhuisbezetting", instituutsbezetting, onderwijsdoelstellingen en andre onderwerpen uit de (helaas)"oude doos". En dat voor een gehoor van studenten, waar revolutionaire gezindheid veeleer plaats gemaakt lijkt te hebben voor de "Grote Apathie".

Het beste komt deze tegenstelling tot uiting als een van de aanwezigen vraagt hoe de afgestudeerden stonden tegenover de vernieuwingen in het onderwijs, waarbij het sublieme antwoord luidde: "Wij stonden niet tegenover, maar vernieuwde het onderwijs zelf, meneer!"

MOE

DONDERDAG 6 SEPTEMBER

Vanmorgen is de tweede groep naar Texel vertrokken, onder de bezielende leiding van Wim Hafkamp. Deze groep is door omstandigheden veel kleiner dan de eerste. Een stuk makkelijker voor de organisatoren op Texel!

De eerste groep moet om half een op het Instituut arriveren, na twee dagen op Texel geweest te zijn. Om half twee als de inleiding Makro/Mikro moet beginnen en tevens de Bibliotheekinleiding zijn er alleen een viertal studenten aanwezig, die niet zijn meegeweest naar Texel. Het blijkt dat er een stremming op het baanvak Den Helder-Amsterdam is geweest, waardoor alle treinen vertraagd zijn. Om twee uur kunnen de ijleidingen beginnen voor een gehoor van broodjeskauwende, met rode slaap ogen uitgeputte studenten. Het is zo te zien laat geworden op de kampeerboerderij! Iedereen zit duidelijk de rest van het middagprogramma uit en ook de animo om me elkaar in de stad te gaan eten, lijkt onder invloed van slaapgebrek niet bijster groot.

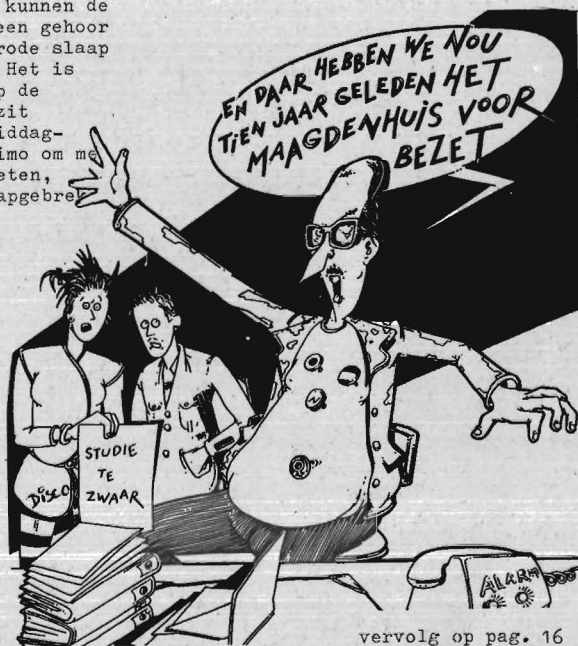
SUCCES

VRIJDAG 7 SEPTEMBER

Hèhè, het is al weer de laatste dag van de introductieweek. Had vanmorgen Hans Oostendorp aan de telefoon, die volkomen uitgeput, maar machtig enthousiast over deze tweede groep is: kleiner aantal, makkelijker te hanteren en meer bij elkaar betrokken. De waddentocht gisteravond is een doorslaand succes geweest! Enige sfeer, iedereen solidair, veel gelachen, echt prima. Hafkamp heeft ook een aansprekende inleiding gehouden. De drie organisatoren Bert, Paul en hij, Hans staan wel op instorten van vermoeidheid. Datnelfde geldt voor mij, maar ninder, doordat ik 's nachts in ieder geval slaap, omdat ik om kwart over vijf een punt kan zetten achter mijn georganiseer en geimproviser.

's Middags loopt door vertraging in het programma de inleiding van Dea Vollgraaf over studentendeoanaat en abortus jammer genoeg in het honderd; met de zaalperikelen van De Vos de enige twee rimpels op een verder vlekkeloos verlopen week, wat de organisatie betreft. Of het inhoudelijk is aangeslagen bij de eerstejaars moeten we afwachten tot de enquête midden oktober is gehouden. Jammer is dat er ieder jaar wel kritiek wordt geuit op bepaalde onderdelen, maar dat de bereidheid om mee te werken de dagen nog beter te laten functioneren door een actieve en positieve inbreng veelal volkomen ontbreekt.

's Middags geloof ik de afgestudeerden verder wel, en sta als eerste bij de SEF aan de afsluitende borrel. Lekker morgen de tuin in! Ik betrap me op de gedachte het jammer te vinden pas volgend jaar weer de Introductie te kunnen verzorgen. Het lijkt dat we nu een formule voor deze week hebben gevonden, die zonder meer goed is, en die ook behoort aan te slaan. Dat geeft mij, en zoals later blijkt ook Hans, Bert en Paul, voldoening!

vervolg op pag. 16

gaan dan een luiwend gezin op zom-
mer.

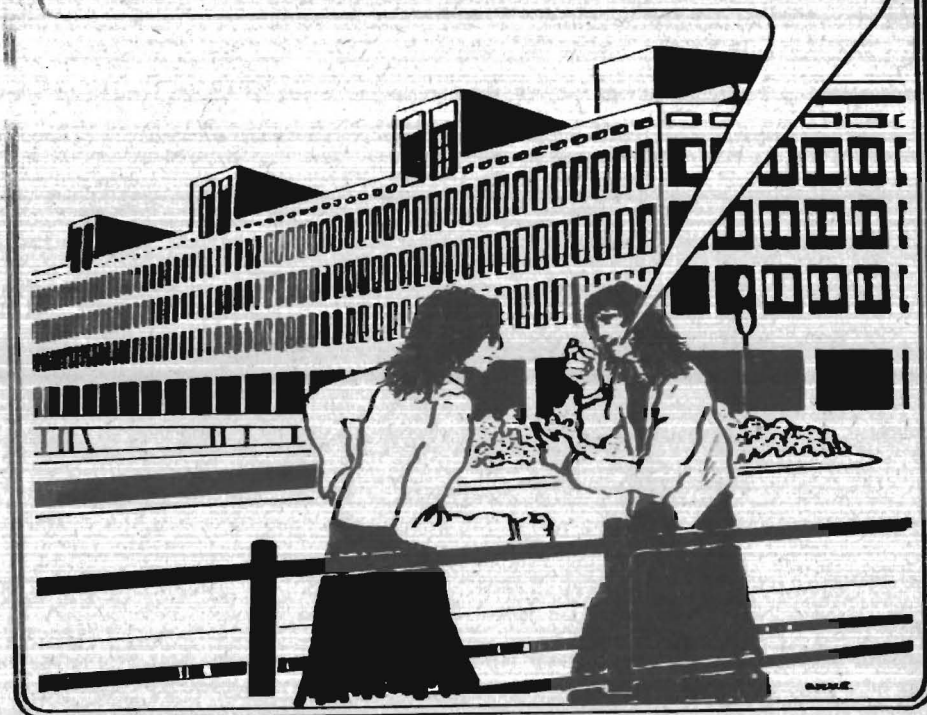
Wat het ik in het boek niet kun-
nen vinden. Ik vond alleen de stok-
paardjes van Fen, evidenties en uit
de schaarste voortvloeiende voldon-
gen feiten. En: zijze lessen! hoe
gewone mensen het machtspeel van
het economisch proces kunnen beïn-
vloeden. Door b.v. "de driezits-
bank met de twee fauteuils lang in
ere te houden". Of wat denkt u van
deze: "Een lekkere warme trui is
een vervangingsmiddel voor schaars-
se olie en aardgas. De gewone men-
sen kunnen op een alledaagse manier
de schaarste beïnvloeden." En is
dus nog hoop: "vooral als je jong,
gezond en bedrijvig zijn. En als
we iets willen. Dat laatste is
belangrijk. In de moderne maats-
chappij wordt de wil vaak met
succes beloond." (Dat kunnen de
jonge werklozen en A.A.O'ers in
hun zak steken.)

Persoonlijk word ik niet goed
van deze oubollige, misschien
best goedbedoelde vermaningen op
Opa's knie. Zo breng je de econo-
mie toch niet dichter bij volwassen
gewone mensen, ook niet als je
het 'nationaal inkomen' en 'goe-
derenstromen vervangt voor koecken
en schalen oliebolletten. Het kunnen
alleen maar doorschijnend grijs-
achtige heren zijn, die na dit
boek de economie nog een blik
waardig keuren.

Rdk.

J. Fen, Kijk, economie, over men-
sen, wensen, werk en geld, Utrecht
1979.

LAAT DAT SOORT MANNEN MAAR BIJ HUN
EIGEN VROUW KLAARKOMEN MET HUN
VROUWENSTUDIES

VROUWEN STAPPEN UIT PAPER-VERVANGENDE WERKGROEP VAN VROUWENSTUDIES
NA ZEER SEXISTIS GEDRAG VAN ENKELE MANNELIJKE MEDESTUDENTEN.

jonge economen start uw carrière in de accountancy

Wij zijn een groot landelijk accountantskantoor met meerdere vestigingen in het buitenland. De algemene controle- en advieswerkzaamheden worden o.m. ondersteund door een groep accountants die zich hebben gespecialiseerd in de controle van geavanceerde geautomatiseerde administraties.

Mede als gevolg van de regelmatige uitbreiding der werkzaamheden zoeken wij contact met jonge economen, die voornemens zijn de post-doctorale accountantsopleiding te gaan volgen of deze reeds hebben aangevangen en die zich willen bekwamen in de algemene accountantspraktijk. Desgewenst kan na enkele jaren gekozen worden voor een specialisatie op de controle van geautomatiseerde administraties.

Met hen die de uitdaging aandurven tot combinatie van een grondige en gevarieerde praktijkopleiding met interne cursussen naast de universitaire accountantsopleiding zouden wij gaarne in contact komen.

U gelieve daartoe te schrijven aan de heer Drs. J. Koelewijn, Hoofd Sociale Zaken, bij wie u ook telefonisch nadere inlichtingen kunt inwinnen (070-949250), Sir Winston Churchillaan 370, 2285 SJ Rijswijk. Van de definitieve selectie-procedure zal een psychotechnisch onderzoek deel uitmaken.

**MORET
&
LIMPERG**

761

KIJK; PEN BEKEKEN

Jan Pen is hoogleraar aan de RU te Groningen. Naast zijn wetenschappelijke publikaties schrijft hij veel journalistiek gerichte artikelen en boeken voor een groter publiek. Hij is geboeid door de vraag, hoe economische ideeën vooral ook voor 'buitenstaanders' duidelijk gemaakt kunnen worden.

SNEL PAK

Op de kaft van het boek "Kijk economie" staat een doorschijnend grijsachtige heer in snelgesneden kostuum afgebeeld, die ietwat suffig en uitgezakt staat toe te kijken hoe een ingewikkelde, computerachtige machine een stroom van al dan niet duurzame konsumptiegoederen ui rochelt. Het zal wel niet belangrijk zijn, maar ik kwam toch te zitten met de vraag wie deze vage figuur, die je tenslotte 156 bladzijden lang blijft vergezellen, nu voor moet stellen. Het lezen ('bekijken') van het boek lost die vraag niet op. Hoogstens vinden wij een aanwijzing in de begeleidende persinformatie die aangeeft, dat het werk is geschreven "Voor al deze 'normale mensen', de 'gemiddelde' Nederlander, ..", die -en nu geef ik het maar wat ruw weer- van al dat soort dingen als de miljoenennota geen snars begrijpt. De 'gemiddelde' hoedanigheid van de figuur op de kaft zou zijn vaagheid afdoende verklaren. Het snelle pak en de ietwat suffige (kontemplatieve) houding (alsmede de aangebrachte snellesnor en bril) lijken echter eerder de attributen van de jonge, progressieve econoom, een figuur die, in de ogen van Pen, toch nauwelijks als geschikt gezelschap bij het uitgestippelde populaire schouwspel kan gelden.

Wij moeten dus toch de omslag maar even vergeten en het kijkspul geheel onbevooroordeeld op ons in laten werken.

PLAATJES

De allereerste indruk moet dan wel zijn, dat het een fraai uitgevoerd werk is, zoiets als de in elk gezin met schoolgaande kinderen onmisbare moderne encyclopedie. Mooie foto's, heldere diagrammetjes, grappige tekeningetjes. Maar om de plaatjes alleen kan het niet gaan. Wat dat betreft is de titel "kijk economie" toch wel wat misleidend. Ik zelf ben tenminste niet in staat om uit de optelsom van alle foto's die economische activiteiten weer-geven iets af te leiden over b.v. de structuur van onze economie.

Evenmin leert de tekening van een bokswedstrijd mij iets over de klas-senstrijd, hetgeen volgens het onderschrift wel zou moeten. Verder is de foto van Keynes plus een van de eerste bladzijde van de General Theory ook al niet genoeg om mij het essentiële van zijn theorie duidelijk te maken. En tenslotte wil het maar niet tot mij door-dringen waarom een foto van een sextent mij het "lelijke gezicht van het kapitalisme" moet zien uit te leggen.

Maar dit alles is natuurlijk een oneerlijke voorstelling van zaken. Ook de gemiddelde Nederlander had, denk ik, niet verwacht zich de econo-mie door plaatjes kijken alléén eigen te kunnen maken. Over dus naar de tekst.

POSITIEF

Ook hierbij is de eerste indruk een positieve. Het is stellig aan Pen toevertrouwd om een vlot en makkelijk verteerbaar verhaal neer te zetten. Op die vlotte manier gaat hij in een drietal delen in op de begrippen welvaart en welzijn (De mensen en hun dingen), het proces van inkomensvorming (De mensen en hun inkomen) en op macro-economische structuren en mechanismen (De mensen en hun lot). Dit alles ziet er tot nu toe mis-schien nogal positief uit. Bovendien is alleen al het streven om

(foto Ronald Sweering/International Publicity)

de resultaten waartoe een wetenschap als de economie komt, voor een groot publiek toegankelijk te maken. En toch deugt het boek niet!

Onze jonge, progressieve econoom (wij halen hem er toch maar weer even bij) zag dit overigens op de omslag al aankomen, waar immers de economie werd voorgesteld als een 'ding'-spuwende machine. Op de eerste fotopagina wordt dat beeld nog eens op een andere manier weergegeven: allemaal plaatjes van fabrieken, machines, e.d., en in het midden van dat alles een plaatje van het modale gezin met twee kinderen (alsmede stereo-installatie, eensgezinshuisje, skai-bankstel, u kent dat wel, alleen de moderne encyclopedie is niet in beeld gebracht). Waarom nu net dat gezin op zondagmiddag afgebeeld?, zo vraag je je af. Het onderschrift leert echter dat dit niet toevallig is, want -zo houdt Pen ons voor- economie wordt pas economie "als de produkten bij de gewone mensen terecht komen." En verder moet "vanuit de gewone mensen...alles worden bekeken."

LINK

Dat is natuurlijk heel nobel. Maar -zo zal onze progressieve econoom roepen- het beeld van ons economisch stelsel als een machine uitsluitend geprogrammeerd op de behoeftenbevrediging van gewone mensen, is toch al zo'n 120 jaar achterhaald! Voordat hij echter bladzijdenlang het kapitalistische winststreven gaat uitleggen, zullen wij hem de mond snoeren. Je kunt er n.l. ook gewoon op wijzen, dat pa en moe niet alle dagen zondag hebben; gedurende een groot deel van de week maken zij zélf de produkten, waar het Pen om gaat. Maar die link wordt niet gelegd en de rest van het boek draagt daar de sporen van. Want vanuit het door Pen gekozen uitgangspunt kun je de economische wetenschap niet meer indenken als een analytisch instrument om maatschappelijke mechanismen en structuren op het spoor te komen. De economie moet vanuit dat uitgangspunt wel verworden tot een vervelend ventje, dat alsmaar roept dat dingen schaars zijn en dus niet kunnen en waar je verder niets aan hebt. Met behulp van dit ventje kan Pen vervolgens cynisch uithalen naar al die onwetende figuren die hem niet zinnen; arbeiders die teveel loon vragen, welzijnswerkers die te dure voorzieningen eisen, schoolmeesters die de theorie van Keynes nog steeds uitleggen.

Nu is het gebrek aan allerlei zaken (schaarste dus) zo reëel als een stereo-installatie van 2 x 100 Watt (een minimiloner zou er een dikker boek over kunnen schrijven dan kijk. Maar door dat ook te vinden heb je de economie nog niet dichter bij de gewone mensen gebracht zoals Pen wil. Dan moet je op z'n minst nog aangeven hoe (voor ons stelsel) specifieke maatschappelijke mechanismen leiden tot de specifieke vormen van schaarste die wij kennen. En dan moet je verder

gaan dan een luierend gezin op zom-
mer.

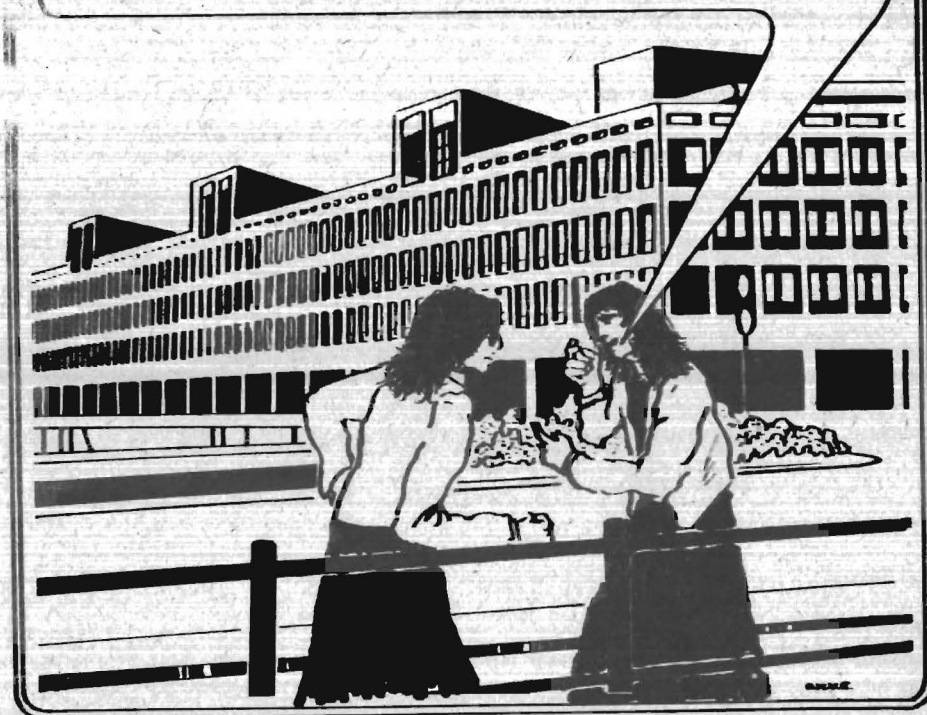
Wat het ik in het boek niet kun-
nen vinden. Ik vond alleen de stok-
paardjes van Fen, evidenties en uit
de schaarste voortvloeiende voldon-
gen feiten. En: zijze lessen! hoe
gewone mensen het machtspeel van
het economisch proces kunnen beïn-
vloeden. Door b.v. "de driezits-
bank met de twee fauteuils lang in
ere te houden". Of wat denkt u van
deze: "Een lekkere warme trui is
een vervangingsmiddel voor schaars-
se olie en aardgas. De gewone men-
sen kunnen op een alledaagse manier
de schaarste beïnvloeden." Er is
dus nog hoop: "vooral als je jong,
gezond en bedrijvig zijn. En als
we iets willen. Dat laatste is
belangrijk. In de moderne maats-
chappij wordt de wil vaak met
succes beloond." (Dat kunnen de
jonge werklozen en A.A.O'ers in
hun zak steken.)

Persoonlijk word ik niet goed
van deze oubollige, misschien
best goedbedoelde vermaningen op
Opa's knie. Zo breng je de econo-
mie toch niet dichter bij volwassen
gewone mensen, ook niet als je
het 'nationaal inkomen' en 'goe-
derenstromen vervangt voor koecken
en schalen oliebolletjes. Het kunnen
alleen maar doorschijnend grijs-
achtige heren zijn, die na dit
boek de economie nog een blik
waardig keuren.

RdK.

J. Fen, Kijk, economie, over men-
sen, wensen, werk en geld, Utrecht
1979.

LAAT DAT SOORT MANNEN MAAR BIJ HUN
EIGEN VROUW KLAARKOMEN MET HUN
VROUWENSTUDIES

VROUWEN STAPPEN UIT PAPER-VERVANGENDE WERKGROEP VAN VROUWENSTUDIES
NA ZEER SEXISTIS GEDRAG VAN ENKELE MANNELIJKE MEDESTUDENTEN.

jonge economen start uw carrière in de accountancy

Wij zijn een groot landelijk accountantskantoor met meerdere vestigingen in het buitenland. De algemene controle- en advieswerkzaamheden worden o.m. ondersteund door een groep accountants die zich hebben gespecialiseerd in de controle van geavanceerde geautomatiseerde administraties.

Mede als gevolg van de regelmatige uitbreiding der werkzaamheden zoeken wij contact met jonge economen, die voornemens zijn de post-doctorale accountantsopleiding te gaan volgen of deze reeds hebben aangevangen en die zich willen bekwamen in de algemene accountantspraktijk. Desgewenst kan na enkele jaren gekozen worden voor een specialisatie op de controle van geautomatiseerde administraties.

Met hen die de uitdaging aandurven tot combinatie van een grondige en gevarieerde praktijkopleiding met interne cursussen naast de universitaire accountantsopleiding zouden wij gaarne in contact komen.

U gelieve daartoe te schrijven aan de heer Drs. J. Koelewijn, Hoofd Sociale Zaken, bij wie u ook telefonisch nadere inlichtingen kunt inwinnen (070-949250), Sir Winston Churchillaan 370, 2285 SJ Rijswijk. Van de definitieve selectie-procedure zal een psychotechnisch onderzoek deel uitmaken.

761

**MORET
&
LIMPERG**

voor rostra gelezen:

je bent jong en je wil wat: WERK

"Een ieder heeft recht op arbeid, op vrije keuze van beroep, op rechtvaardige en gunstige arbeidsvoorwaarden en op bescherming tegen werkloosheid." Een mooie gedachte dat artikel 23 van de verklaring van de Universele rechten van de mens. Maar op grote schaal wordt er met dit recht nog steeds de hand gelicht, dit geldt behalve voor vrouwen ook voor de jeugd. In dit boekje over de jeugd proberen de schrijvers aan te geven waarom er relatief meer werkloosheid heerst onder de jeugdigen dan onder de rest van de bevolking. Na een korte uiteenzetting over de sombere economische situatie in Nederland (van Agt zei het ook nog: "het is een rot tijd om te regeren, als ik voor de verandering huis-tuin en keukentaal mag gebruiken") gaan de schrijvers in op het verband dat er volgens velen bestaat tussen minimumjeugdloon en jeugdwerkloosheid.

Dit verband zou echt kunnen bestaan, maar toch heeft het weinig zin om dat minimum jeugdloon dan maar te laten dalen...al lieten we ze (jeugd tot 25 jaar) morgen verhongeren dan zouden we daar nog niet meer dan de helft van de noodzakelijke loonmatelingen mee binnen slepen". Volgens de schrijvers is er iets meer nodig: de arbeidsinkomensquote (nu 92%) moet worden teruggebracht, en dat bereiken we niet door het uitschudden van jongeren alleen, iedereen moet meedoen. De auteurs gaan verder in op de relatie onderwijs-arbeidsmarkt: veel werkgevers zijn ervan overtuigd dat jongeren een overvloed aan theoretische en een chronische tekort aan praktische kennis meekrijgen. Als de jongeren dan ook nog een of twee dagen naar school moeten, zijn er veel werkgevers die zich twee keer bedenken eer zij een jongere in dienst nemen. Dat onderwijs tegenwoordig niet enkel is gericht op beroepsuitoefening, maar ook op de voorbereiding tot deelname aan de gehele maatschappij (de mondige burgers) vergeet men dan wel eens. Een tekort bij het onderwijs bestaat wel, op school zou men beter voorlichting kunnen geven over de arbeidsmarkt, de rechten en plichten van werknemers, en men zou meer stages moeten organiseren.

In het laatste deel gaande auteurs meer in op de psychologische aspecten van de (jeugd) werkloosheid. Uit gesprekken met werkloze jongeren bleek dat zij het erg naar vinden niet te kunnen werken. Veel vrije tijd bleek in het algemeen alleen een voordeel voor degenen onder hen die een hogere schoolopleiding genoten hadden, zij gaan iets anders studeren tot zij een baan gevonden hebben. De problemen liggen dan ook vooral bij de groep jongeren met een lagere scholing, zij blijken psychisch nogal onstabiel te worden. Sommige wezen dan ook op het ontstaan van een groep gedesorienteerde, zich machteloos bedreigd voelende mensen'. Tot besluit hebben de schrijvers nog een aantal gesprekken gevoerd met verschillende instanties (zoals het Politiek Jageren Kontakt) en personen (medewerkers van FNV, NCW en dergelijke

NdB.

'Jeugdwerkloosheid in Nederland'
door

Willem Stoffels, Anne Woorts, Mary Zeldenrust-Noordanus
Uitgeverij Bert Bakker (Contact tijdsdocumenten) 1979

Jeugdwerkloosheid is een groeiend probleem, niet alleen in Nederland. Economische, sociale en psychologische aspecten van de jeugdwerkloosheid worden belicht in "Jeugdwerkloosheid in Nederland". Het boek is uitgegeven ter gelegenheid van het 20-jarig jubileum van het instituut voor Psychologische Marktonderzoek. De auteurs hopen met dit boek de maatschappelijke discussie over jeugdwerkloosheid te stimuleren.

VOOR DE DEUR
VAN HET ARBEIDSBURO...

marxisme - mandel

Al is het geen recent boek, toch nog een stukje over deze voordrachten uit 1963 van Mandel. Het is misschien voor propedeuse studenten wel eens interessant om naast de verplichte literatuur te lezen.

In de eerste voordracht legt Mandel nog eens exakt de begrippen uit, die veel in de marxistische literatuur gebruikt worden, zoals meerwaarde en arbeidswaardeleer; ruilen en gebruikswaarde etc. Mandel beschrijft tevens het ontstaan en zich steeds meer uitbreiden van vervreemding van mensen binnen een maatschappij die gericht is op warenproductie: "De moderne vervreemding ontstaat met name uit de scheiding van de producent van zijn produkt (...) De producent werkt voor de markt en niet voor zijn eigen consumptie".

Vervolgens gaat hij in op het ontstaan en functioneren van een kapitalistische maatschappij. Uitgangspunt voor de analyse van de huidige maatschappij is het feit dat zonder concurrentie geen kapitalistische maatschappij bestaat: "Een maatschappij waaruit de concurrentie totaal verwijderd is, kan niet langer kapitalistisch zijn, omdat haar belangrijkste economische drijfveer om kapitaal te accumuleren zou ontbreken; en 90% van alle economische handelingen die door kapitalisten worden verricht dienen om kapitaal te accumuleren." Het laatste deel beschrijft de neokapitalistische maatschappij, ontstaan als reactie op de crisis van de dertiger jaren. Na de tweede wereldoorlog gaan bourgeoisie en arbeidersklasse steeds meer met elkaar overlappen en onderhandelen, zo-

dat "de mogelijkheid is geschapen het systeem te konsolideren op basis van concessies aan de arbeiders, een politiek die op internationale schaal bedreven wordt. We vinden haar in West-Europa en Noord-Amerika. Het is de politiek van het neo-kapitalisme, gebaseerd op de nauwe samenwerking tussen de expansieve bourgeoisie en de conservatieve krachten van de arbeidersbeweging." Het boekje telt 76 pagina's en voor iedereen die naast Exacte Economie van Thoben iets meer wil weten over marxisme is dit een zeer leesbaar hulpmiddel.

NdB

Inleiding in de marxistische economie,
Ernest Mandel
SUN-schrift, SUN Nijmegen 1970

NEDERLANDSE ACCOUNTANTS MAATSCHAP

ALGEMEEN SECRETARIAAT

De Nederlandse Accountants Maatschap behoort met haar 25 vestigingen en ca. 1.000 medewerkers tot de 4 grootste accountantskantoren van Nederland.

Wij treden graag in contact met

economen

en zij die binnen afzienbare tijd hopen af te studeren en zich thans oriënteren over een carrière in de accountancy.

Tijdens de trainingsperiode is men reeds verzekerd van een aantrekkelijke, afwisselende werkkring. Deze afwisseling en de interne cursussen maken doorgaans een snellere doorgroei mogelijk.

Later kan, afhankelijk van het cliëntenbestand per vestiging het accent van de werkzaamheden liggen op bijvoorbeeld het uitoefenen van de attestfunctie (soms binnen het samenwerkingsverband met Touche Ross International) of op het begeleiden en adviseren van cliënten. Dit laatste zonodig in samenwerking met onze Organisatie- en Belasting-specialisten.

Graag willen wij met geïnteresseerden van gedachten wisselen over hun belangstelling en toekomstplannen, over onze plaatsingsmogelijkheden en de eventuele procedure.

U kunt hiertoe contact opnemen met ons:
Hoofd Personeelszaken, Mr. A. W. van der Burg,
Algemeen Secretariaat,
Hofplein 19, 3^e etage Zuid, Rotterdam.
Telefoon 010 - 110455.

Aikmaar, Almelo, Amersfoort, Amsterdam, Arnhem, Beverwijk, Den Bosch, Breda, Eindhoven, Enschede, Gouda, Groningen, Den Haag, Haarlem, Heerlen, Hilversum, Leeuwarden, Lelystad, Middelburg, Nijmegen, Rijswijk, Rotterdam, Terneuzen, Tilburg, Zwolle.

NEDERHORST: NIET VAN

Begin september verscheen "De uitvaart van Nederhorst", een studie over de ondergang van het Nederhorst-concern. De auteurs, drs Derk J. Haank en drs Rob de Lange, beide wetenschappelijk medewerker aan respectievelijk de V.U. en de G.U., hebben het omvangrijke feitenmateriaal verzameld, gestructureerd en beoordeeld in een tijd, dat beiden samenwerkten in de leerstoelgroep Externe Organisatie van deze faculteit (waar de Lange nog steeds werkzaam is). Naast het hoe en het waarom van de Nederhorstaffaire wordt veel aandacht besteed aan de rol van de personen en instituten, die de kraaienmars hebben meegeblazen: de overheid (Economische Zaken), de banken (AMRO en ABN), OGSN, de vakbonden, de ondernemingsraden en de aandeelhouders. Alle redenen dus om deze publicatie wat nader te beschouwen.

groei

Belangrijk in de ontwikkeling en de groei van Nederhorst is vooral geweest A.W. Schreuders. Nadat Nederhorst in 1964 een open vennootschap was geworden, was het met name deze man, die een méér dan sterke groei van Nederhorst nastreefde, omdat de continuïteit van de onderneming alléén op deze wijze gewaarborgd zou zijn. In 1964 bedroeg de omzet 60 miljoen, in 1972 steeg deze uit boven de één miljard gulden. Schreuders was van mening, dat een sterke onderneming alleen zou kunnen bestaan door te gaan opereren op internationaal niveau en door een groot aantal, nauw met de bouw verwante bedrijven over te nemen. De bedrijven, die ingelijfd werden, zijn te groot in aantal om hier te vermelden. De belangrijkste is wel de Vries Robbé te Gorinchem (1972). Naast overnames van bouwbedrijven ging de aandacht met name uit naar ondernemingen in de metaalsector.

risico

Dat deze snelle externe groei de nodige risico's inhield, bleek reeds in 1969. In dat jaar trad er een forse winstdaling op, hetgeen veroorzaakt werd door de hoge kosten ten gevolge van reorganisaties en herstructureringen in de overgenomen bedrijven. De winsten, behaald in de bouwsector, waren toen al nauwelijks toereikend om de genoemde kosten te dekken. De situatie werd gunstiger voorgesteld dan ze in werkelijkheid was door herwaardering van diverse objecten. Desondanks bleef de Nederhorstleiding de externe groei sterk stimuleren: in 1972 werd de magische omzetgrens van één miljard bereikt, niet in de laatste plaats door de Vries Robbé (jaaronzet 90 miljoen) over te nemen van Shell-Dochter Billiton.

In hetzelfde jaar werd er ook een winst geboekt van ruim 8 miljoen. Naar buiten toe ontstond de indruk, dat het concern een uitstekende toekomst tegemoet ging. Er volgde een aandelenmissie met daarbovenop de uitgifte van een achtergestelde converteerbare obligatielening.

De verliezen, die in 1972 bij de Vries Robbé ontstonden, waren niet van invloed op de winst door boekhoudkundige handigheden.

Het zonnige beeld, dat de toekomst moest bieden, werd aan de horizon al bedreigd door een paar onweerskoppelen: de inflatie bleef stijgen en ook het sociale klimaat werd er niet beter op.

In 1973 bedroeg de winst slechts f 100.000,- ! Oorzaken daarvoor waren vooral de traag verlopende reorganisaties, de teruglopende conjunctuur en de toenemende inflatie. De Vries Robbé boekte zware verliezen (ruim 20 miljoen). Nederhorst trachtte daarom van Billiton een schadevergoeding los te krijgen van ongeveer 16 miljoen, omdat het bestuur van mening was, dat Billiton een verkeerde of onjuiste voorstelling van zaken gegeven had. De daaropvolgende arbitrageprocedure liep voor Nederhorst slecht af: de arbiters beslisten, dat Nederhorst zich gereverveerd had dienen op te stellen bij de aankoop van de Vries Robbé, omdat de koopprijs slechts de helft van de balanswaarde bedroeg!

verliezen

In 1974 liepen de bankschulden op van 80 naar 175 miljoen gulden. De toenemende verliezen werden veroorzaakt door een teruglopende conjunctuur, vertraging bij de verkoop van ontstend goed en het veel te traag verlopen van de herstructurering. Daarnaast werden er belangrijke verliezen geleden op grote bouwprojecten in Duitsland. Om méér krediet te krijgen, was men genoodzaakt tot het geven van

zekerheden. Toen het de banken tenslotte al te gortig werd, werd het vertrouwen opgezegd en de geldkraan dichtgedraaid. Nederhorst was voor het eerst echt genoodzaakt om aan te kloppen bij de overheid. Medio 1975 besloot de overheid Nederhorst met 100 miljoen te hulp te kopen. Eén van de voorwaarden was, dat er een regeringswaarnemer benoemd werd.

De vakbeweging zag de ernst van de situatie op dat moment nog niet in, trouwens wie wel? De centrale ondernemingsraad was voor informatie op de krant aangewezen. Het parlement beperkte zich tot het stellen van vragen over de positie van de concurrerende ondernemingen in de bedrijfstakken, ontstaan na de steunverlening aan Nederhorst. Het was voor Lubbers een koud kunstje om hierop antwoord te geven. De aandeelhouders terzake werden niet volledig ingelicht over de voorwaarden, die de overheid bedongen had bij het verlenen van genoemde steun.

oplossing

De regeringscommissaris, dr. G. van der Wal, kwam al snel tot de bevinding, dat Nederhorst in de toenmalige vorm en constellatie niet zou kunnen blijven bestaan. Snel ging hij er dan ook toe over om mogelijke gegadigden voor onderdelen van Nederhorst geïnteresseerd te maken. Toen de overheid haar steunoperatie aankondigde, had zich terstond een groep van zes grote bedrijven in de staalconstructie

gemeld. Tegen de achtergrond van een heersende overcapaciteit in deze bedrijfstak stelden ze een oplossing voor: herstructurering van de gehele bedrijfstak, het stroomlijnen van de onderlinge verhoudingen en een voortzetting van de activiteiten van Nederhorst-staal; wel zouden de Nederhorst-onderdelen afgeslankt moeten worden. Sluiting van enkele bedrijven werd daarbij als onontkoombaar gezien, doch er werden 700 arbeidsplaatsen gegarandeerd.

STAAL EN BETON

Twee bedrijven uit de groep van zeshadden buiten medeweten van de anderen om, contact gezocht met Economische Zaken en aparte voorstellen gedaan. Deze bedrijven, Hollandia en de Groot zouden in Gorinchem een apart staalconstructiebedrijf oprichten, uiteraard met de nodige overheidssteun. In beginsel zou er werk geboden worden aan 125 man. Later zou de onderneming plaats kunnen maken aan in totaal 500 man. Het ministerie ging hiermee accoord. Achteraf is echter gebleken, dat het aantal arbeidsplaatsen beperkt is gebleven tot de oorspronkelijke 125. Haank en de Lange plaatsen een vraagteken bij de rol van minister Lubbers, vóór zijn ministerschap directeur bij Hollandia, tijdens zijn ministerschap nog nauw daarbij betrokken. Pas nadat Hollandia en de Groot besprekingen waren begonnen met E.Z. en voorstellen gedaan hadden, bracht Lubbers zijn aandelen onder in een stichting.

OGEM

Regeringswaarnemer van der Wal had inmiddels ook een serieuze gegadigde gevonden voor overname van de Nederhorst-bouwpoot: OGEM. Uit een geheim rapport is beide auteurs gebleken, dat OGEM in feite alleen belangstelling had voor de bouwbedrijven, terwijl E.Z. lang de indruk heeft gewekt, dat OGEM het gehele Nederhorst-concern zou willen overnemen. OGEM kreeg in ieder geval de mogelijkheid om Nederhorst grondig door te lichten. Daarmee ontstond een sterke onderhandelingspositie ten opzichte van de overheid.

Tussen OGEM en de overheid werden twee intentieverklaringen opgesteld. De eerste behelsde een gezamenlijke oprichting van OGEM-Nederhorst Bouw, welke de Nederhorst bedrijven zou overnemen. In de tweede werd de onderlinge verhouding tussen overheid en OGEM geregeld voor wat betreft het beheer van de nieuwe onderneming, waartoe ook de bouwpoot van OGEM ging behoren.

Onduidelijkheden in deze "Letters of intent" hebben duidelijk gevolgen gehad: OGEM kon de Nederhorst-verliezen, die 70 miljoen bedroegen, fiscaal compenseren en behaalde daarmee een voordeel van 35 miljoen. Dat OGEM tenslotte begin 1979 afzag van de met de staat gesloten overeenkomst, kan deels gelegen zijn in deze onduidelijkheden. Zeker is, dat de grote verliezen bij de Duitse onderneming Monier und Bau, waarin OGEM participeert, ook een voorname rol gespeeld hebben. Het moge ook duidelijk zijn, dat OGEM de dienst uitmaakte en zoveel slagen om de

arm kon houden, dat de overheid alleen maar ja en amen kon zeggen.

structuurbeleid

De oorzaak daarvoor is gelegen in het ontbreken van een duidelijk en concreet structuurbeleid. Toegegeven, de positie van de overheid is niet altijd even benijdenswaardig. Klopt een onderneming aan om steun, dan is er veelal reeds sprake van een situatie, waarin de banken hun vertrouwen reeds hebben opgezegd. Het werkgelegenheidsaspect dwingt de overheid dan tot steunverlening. In het geval van Nederhorst is deze zeer groot geweest: geschat wordt, dat de overheid in totaal zo'n 600 miljoen heeft uitgegeven. Een enorme hoeveelheid geld, die slechts weinig effect gesorteerd heeft.

Haank en de Lange zetten vraagtekens bij het structuurbeleid van de overheid, dat niet gericht is op het doen ontstaan van zoveel mogelijk overheidsbedrijven. Minister Lubbers stelde reeds, dat het de overheid daartoe ontbreekt aan voldoende mankracht. De beide auteurs voegen daar echter aan toe, dat ook de wil ontbreekt, zeker wanneer een staatsbedrijf moet gaan concurreren met particuliere ondernemingen. Gaan de laatstgenoemde tenonder in de concurrentieslag, dan kunnen ze gemakkelijk wijzen op hun concurrent en daar de oorzaak van hun ondergang zoeken, zeker wanneer de overheid, zoals in de bouw- en staalconstructiesector, tevens opdrachtgever is.

Bedrijven, die op deze manier in moeilijkheden geraken, zullen de overheid om steun verzoeken en deze kan moeilijk geweigerd worden. Het is volgens Haank en de Lange de angst voor dit zogenaamde domino-effect, dat de overheid doet besluiten om de nodige voorzichtigheid in acht te nemen. Tevens bestaat er de vrees, dat de vakkering minder dan bij particuliere ondernemingen geneigd zal zijn mee te werken aan mogelijke reorganisaties.

Drs. Middelkoop (Financieel Dagblad van 6 september) verwijt de overheid een gebrek aan visie: er wordt geen inhoud gegeven aan het doel, dat bij herstructureeringsoperaties voor ogen staat. Bovendien lijken de marktontwikkelingen niet of nauwelijks gevolgd te worden. Dit verklaart de relatie overheid-OGEM: de staat werd in een positie gemanoeuveerd, die de OGEM vaststelde, of zoals de auteurs stellen: "de overheid stuurde vanaf de achterbank". Dat betekent, dat er van een richtinggevend beleid geen sprake is en de rol zich voornamelijk beperkt tot het verschaffen van veel, heel veel geld.

Gevolg van het ontbreken van een gericht structuurbeleid, tezamen met de onmacht c.q. onwil om zoveel mogelijk overheidsbedrijven te creëren, is, dat de overheid geen andere keus heeft dan oplossingen te zoeken met behulp van andere, concurrerende ondernemingen. In de Nederhorst-affaire zijn dat OGEM, Hollandia en de Groot. De consequentie is, dat de overheid in een zeer afhankelijke positie wordt gedrongen. De "te hulp schietende ondernemingen" zijn primair uit op het versterken van hun eigen positie. Door velerlei toezeggingen te doen vinden ze een gewillig oor en een gemakkelijke entree bij de overheid. Zijn ze eenmaal binnengehaald, dan zullen ze niet gemakkelijk meer buiten de deur gezet worden. OGEM kon, zich beroepend op veranderde (markt)omstandigheden, ten allen tijde op de gedane toezeggingen terugkomen. OGEM kon eerst een fors fiscaal voordeel behalen, vervolgens financiële manipulaties uitvoeren (Indeco-Coignet) en zich vervolgens terugtrekken.

Tot slot nog dit: in Vrij Nederland van 6 september had Rudie van Meurs weinig waardering voor de studie van Haank en de Lange. Afgezien van het feit, dat hij het boek als droog tot gortdroog kwalificeerde, was van Meurs de mening toegegaan, dat de beide onderzoekers een kans hadden laten voorbijgaan om samen met journalisten een beter resultaat te bereiken. Natuurlijk heeft van Meurs in o.a. de Nollen-affaire heel wat feiten aan het licht gebracht, maar het getuigt van een kinderachtige kinesiëne, dat hij het succes van dit onderzoek niet gunt aan Haank en de Lange. Misschien had hij zichzelf in deze een meer vooraanstaande rol toebedacht.

* niet mijn mening BB

De uitvaart van Nederhorst.
D.J. Haank en R. de Lange.
De Mandarijn/Gorinchem 1979
Prijs f 25,-

DAAR HOUD IK NIET VAN!

Helaas kan ik niet zeggen dat ik het erg leuk vond, ik heb wel lol gehad, af en toe, maar echt gezellige dingen hebben we niet gedaan. Tenminste niet iets dat ik leuk vond. De sportmiddag was iets waar ik niet aan mee heb gedaan. (ik houd er niet zo van). Van de lezingen en toespraken heb ik ook niet zo erg veel opgestoken want ik was niet in de stemming om serieus naar allerlei Economische theorieën te luisteren (Ik had verwacht dat het een gezellige introductie-tijd zou worden om je mede-studenten te leren kennen). En dan was er op de tweede dag nog het simulatiespel waar ik ook niet aan mee heb gedaan omdat ik niet van spelletjes houd. Het lag dus voornamelijk aan mijn smaak dat ik het niet zo leuk vond. Een hoop mensen vonden het wel leuk. En de leiding heeft ook zijn best gedaan om het zo leuk mogelijk te maken.

ROTSTREEK

Er was slechts één ding dat ik echt een rotstreek vond en dat was de waddentocht voor "beginners" (zoals onze gids met enig sarcasme zei). Ik had voor die twee dagen geen extra broek en schoenen bij me. En niemand had vantevoren gezegd dat we wel eens vies konden worden.

Toen we dus na afloop van het kampvuur (nadat iedereen een poosje apatisch in het vuur had zitten staren) aan de terugweg begonnen konden we niet weten dat we tot onze middel (voor de wat kleinere mensen dan) in het ijskoude stinkwater zouden gaan lopen. Minstens anderhalf uur hebben we door de blubber en de rotzooi gelopen, gokkend dat we de goede kant opgingen, want in het donker zie je niet zo goed waar de gids loopt. Zeker niet als hij ongeveer één kilometer vooruit loopt. Hij had namelijk nogal haast.

Ik kan om het hele gebeuren nog niet erg lachen, ik ben nog steeds verkouden. En met zoiets kan je best een hele zware kou oplopen. Leuke grap hoor! Maar enfin, ik heb slechts een hele ochtend in mijn nachtgewaad moeten lopen, wachtend op het droog worden van mijn broek. Dus dankzij de zon kon ik 's middags om twee uur mijn broek weer aan, en 's avonds om vijf uur mijn schoenen weer. Dit was het wel zo'n beetje.

Rianne

Gezien de kwaliteit van bovenstaande stukken, kunnen wij enigszins aanvoelen waarom Pais meer geld wil steken in het basis-onderwijs i.p.v. het universitaire onderwijs. Wij wilden u dit toch niet onthouden, vandaar dat we ze wel plaatsen. Bovendien kunt u, als u de pagina's heeft doorgelezen, zien dat het verschil tussen een studenten-dekaan en een student(e) heel klein is.

Elke afstuderende bedrijfs econoom (m/v) zou dat verhelderende gesprek met Unilever moeten hebben.

Waarbij wij veronderstellen dat u de tijd rijp acht voor brede oriëntatie op financieel-economische functies. De mogelijkheden bij Unilever kunnen we zonder meer aantrekkelijk noemen. Primair door decentralisatie, zodat bij dochtermaatschappijen en op hoofdkantoorafdelingen te kiezen valt uit een verscheidenheid van functies. Daarnaast brengt de ongekende diversiteit van "alledaagse" produkten, die het Unilever assortiment kenmerkt, een gezonde dosis dynamiek met zich mee die doorwerkt in de bedrijfseconomische functies.

Hoe kunnen we uw eventueel toekomstige functie bij Unilever globaal omschrijven? Als gestueerd midden in de dagelijkse productie en afzet van een der werkmaatschappijen bijvoorbeeld, waarbij u intensief contact onderhoudt met productie, inkoop en marketing. U ontmoet hier moderne productie-, marketing- en verkooptechnieken en ervaart dat voor beheersing van deze processen in alle geleidingen bedrijfs-economische ondersteuning van belang is.

Een bijdrage in formulering en uitvoering van het beleid wordt binnen korte tijd van u verwacht. Overigens blijkt ook Unilevers afdeling Interne Accountantscontrole vaak een interessant platform voor verdere ontplooiing. Met direct al een functie die een controlerende en adviserende taak plezierig integreert. U ontmoet in uw werk enorm gevarieerde Unilever-bedrijven. Dit resulteert niet alleen in een afwisselende job, maar geeft u tevens een waardevol pakket ervaring, door Unilever ook voor toekomstige functies hooglijk gewaardeerd.

Als u uzelf in een beleidsuitvoerende en formulerende sector bij Unilever ziet zitten, periodieke wisseling van functie en standplaats aantrekkelijk vindt en bovendien niet schrikt van een post-doctorale accountancy opleiding, willen wij u graag ontmoeten. Oriënterend en uiteraard geheel vrijblijvend. Een afspraak voor een verhelderend gesprek maakt u met de heer R. Staal. Zijn telefoonnummer is 010 - 644240.

Unilever omvat een indrukwekkend aantal werkmaatschappijen. In 75 landen staan haar medewerkers midden in het dynamische marktgebeuren van alledag. Dit biedt de goede manager hoogst interessante kansen in een veelzijdig concern. Indien u behoefte heeft om geïnformeerd te worden over andere mogelijkheden bij Unilever, dan kunt u vanzelfsprekend eveneens contact opnemen. Belt u dan: 010 - 644232.

 Unilever

EC♀NOOR

DAMES-PLEE

Op een vrijdagochtend had ik op Hilversum II het NOS-programma 'Werkbank' aanstaan, daar Hilversum III tijdens die ochtenduren nog minder te pruimen is dan anders. In dat programma kwamen twee heren van een werf aan het woord: zij hadden dringend behoefte aan werknemers. Die behoefte hadden zij reeds enkele maanden tevoren gekonstateerd, zodat ook toen via 'Werkbank' een oproep werd gedaan aan werklustige mannen om te komen solliciteren. Dit bleek niet geholpen te hebben. Gelukkig maar, want de heren hadden, ten einde raad, maar besloten om 'ook vrouwen een kans te geven mee te doen'. Dus dames, bellen, want de heren willen wel graag zo snel mogelijk weten of er op de werf aan de bouw van een dames-pleetje begonnen kan worden.

MNL/VRL

In veel personeels-advertenties wordt nog steeds onderscheid gemaakt tussen mannen en vrouwen. Deze bijvoorbeeld: 'Zelfs Blondie kan bij ons solliciteren, maar liever hebben wij elektro-monteurs.' Of deze twee: 'Simon vraagt winkelassistent (bijna al onze bedrijfsleiders zijn zo begonnen!)' en 'Simon vraagt kassières.' Dat deze scheiding in mannelijke en vrouwelijke sollicitanten eigenlijk in vele gevallen helemaal niet mag, daar trekken weinig bedrijven zich iets van aan. In Opzij vertelde een vrouw dat zij het eens anders had gedaan; zij plaatste de volgende advertentie: 'Huish. hulp (mnl. of vrl.) voor halve dag p.w. gevraagd.' Het resultaat: onder de elf reacties waren vier mannen; haar keus viel uiteindelijk op een jongen, die haar helpt 'op een manier die een meisje hem niet zou verbeteren'.

'Niets aan de hand; zodra uw dochter een baan heeft trouw ik met haar'
(uit: Nieuwe Revu, 14-09-74)

ONTSLAG

Uit E.K.-signalen (het blad van de Emancipatie Commissie) het volgende: na herhaald aandringen van de E.K. heeft de regering erkend dat er opgetreden moet worden tegen diskriminerende ontslagen.

Zoals bijvoorbeeld ontslag van onderwijzeressen omdat zij gehuwd zijn. Vanaf nu verbiedt de wet ongelijke behandeling bij ontslag tussen mannen en vrouwen en gehuwden en ongehuwden.

SOLDAAT (VAN) ORANJE...

SNOR?

Zoals waarschijnlijk wel bekend, is Nederland in het gelukkige bezit ener staatssecretaris voor emancipatie-zaken. Deze mevrouw Kraayeveld inkasseerde braaf de ongeveer 11 miljoen, die zij kreeg om in 1978 Nederland te emanciperen. Alleen jammer, dat bij haar blijkbaar de gedachte leeft, dat het hier met die emancipatie wel snor zit. Zij hield nl. van dat bedrag f 6,8 miljoen over. Vreemd, aangezien veel vrouwenorganisaties, -kursussen etc. om geld staan te springen, maar geen subsidie krijgen. Blijft van-m'n-lijf huizen bv. zouden er best wat van kunnen gebruiken. Mevr. Kraayeveld heeft de centen weer bij Andriessen ingeleverd, met de verzekering dat zij er over kan beschikken zodra zij denkt het nodig te hebben. En dat zou best eens even kunnen duren.

Deze maand voor het eerst de vrouwen-pagina, een vaste rubriek in Rostra, waarin allerhand vrouwen-zaken aan de orde komen. Mocht u iets in deze rubriek kwijt willen, uw kopij is welkom op het fakulteitsburo, kamer 2141.

ZORG EN LOON

Al enkele maanden geleden kwam van het Economies Bulletin (ons zusterblad van de VU) een nummer uit, geheel gewijd aan 'Vrouwen en Economie'.

Uitgangspunt van dit nummer was, dat economie nog steeds een mannenzaak is en dat het werk van vooral huisvrouwen zwaar onderschat wordt.

Aan het woord komt o.a. Marga Bruyn Hundt, die een pleidooi houdt voor financiële onafhankelijkheid van vrouwen. Zij stelt o.a. voor het instellen van een overdrachtsinkomen gebaseerd op de arbeidsprestaties in het gezin.

Dit zg. verzorgingsloon zou de huisvrouw zelfstandiger maken en tevens kunnen zorgen voor meer maatschappelijke waardering voor huishoudelijk werk ('geld maakt niet gelukkig, maar wel vrij'). Zodat huisvrouwen niet meer hoeven te zeggen: 'Ik werk niet, ik ben maar huisvrouw'.

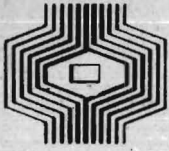
Wegwerpslipjes: flauwe grap

Waar gebeurd (en in KU-nieuws gelezen) tijdens de Grote Estafette Loop 1979 van Nijmegen naar Drienerlo. Behalve veel heren, had dit jaar ook een damesploeg ingeschreven. Tijdens de race kregen de vrouwen hartverwarmende reacties van medelopers en supporters, en werden zij door de meesten zeker niet gezien als 'ludiek verschijnsel' of als 'grapje'.

Echter wel door degenen die de prijzen bedachten. Wat kreeg de damesploeg nl. als kado? Een vuilniszak waaruit een waslijn vol wegwerpslipjes te voorschijn gehaald moest worden. Een zg. eervolle decoratie...

De deelnemers waren dan ook niet overdeeld enthousiast; de reacties varieerden van zeer grote ergernis tot diepe teleurstelling. In ieder geval een zeer banale en onsportieve afsluiting van een verder wel sportieve wedstrijd.

Noor

Klynveld Kraayenhof & co
ACCOUNTANTS

Er is in de vaktechnische staf van ons kantoor te
AMSTERDAM plaats en toekomst voor

jonge bedrijfseconomen

die van plan zijn de post-doctorale opleiding tot

accountant

te gaan volgen.

Wij bieden u tijdens deze studie een goede
mogelijkheid veelzijdige ervaring in een internationaal
georiënteerde accountantspraktijk op te doen.

Geïnteresseerden nodigen wij graag uit voor een
oriënterend gesprek met het hoofd van onze Afdeling
Personeelszaken, Prinses Irenestraat 59,
1077 WV Amsterdam. Telefoon 020 - 54 10 541.

Amsterdam Almere Amersfoort Apeldoorn Arnhem Breda Deventer Dordrecht Eindhoven
's-Gravenhage Groningen Haarlem Heerlen Hengelo Hoorn Leeuwarden Middelburg Rotterdam
Utrecht Zwolle Antwerpen Barcelona Brussel Düsseldorf Hamburg Londen Madrid Milaan Parijs
Zug Zürich Bogotá Buenos Aires Caracas Curaçao Jakarta Montevideo New York Paramaribo
Rio de Janeiro Salvador Sao Paulo.

Peat, Marwick, Mitchell & Co. zoekt

Jonge Bedrijfseconomen

die een carrière in de internationale accountancy ambiëren. In verband met het internationale karakter van onze activiteiten, kent de firma een uitgebreide aanvulling op de postdoctorale accountancy-opleiding in de vorm van een intern cursussenpakket, dat elke fase in uw loopbaan bij PMM & CO. begeleidt. Mede hierdoor wordt, naast de praktijk, een theoretische basis gelegd die zich niet slechts beperkt tot de nationale accountancy. Verder bestaat de mogelijkheid om een trainingsperiode in het buitenland door te brengen. De firma laat haar medewerkers vrij in de keuze van hun woonplaats. Salaris en emolumenten liggen boven het gemiddelde dat gebruikelijk is in ons beroep. Peat, Marwick, Mitchell & Co. is een der grootste accountantskantoren ter wereld. Vanuit meer dan 300 vestigingen verlenen wij onze diensten.

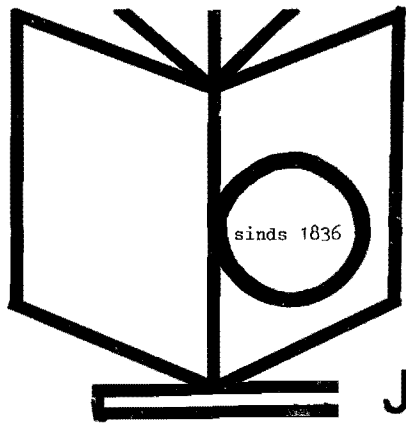
Deze omvatten de controle van jaarrekeningen, het verrichten van bijzondere onderzoeken, het adviseren op het gebied van bedrijfsorganisatie en bedrijfseconomie. Daarnaast heeft de firma een uitgebreide belastingadviespraktijk.

Onze sollicitatieprocedure belooft in de regel slechts enkele weken vanaf het tijdstip van uw eerste contact. Na een oriënterend onderhoud volgt een uitnodiging om met toekomstige collega's binnen de firma van gedachten te wisselen over een carrière bij PMM & CO. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Drs. J. Reyink, Supervisor op ons kantoor in Den Haag, telefoon nr. 070 - 814761.

 Peat, Marwick, Mitchell & Co.

*Laan van Nieuw Oost-Indië 127, 2593 BM Den Haag
Herengracht 566, 1017 CH Amsterdam*

brinkman's

boekhandel

Jodenbreestraat 23 - kamer 2386
Amsterdam - Tel.: 020 - 525 4024

De Bank/De Jan en De vijand van Nederland

In een periode van snelle groei werd het in 1975 duidelijk dat het Nederland-concern veranderde. Overheidssteun kon de achteruitgang niet tegenhouden.

De studie van Bank en De Jan analyseert het reorganisatieproces, vooral de aansluitingen, respectievelijk de overnames.

Door niet eerder gepubliceerd materiaal heeft het boek inzicht in de rol van betrokkenen binnen en buiten de onderneming: de werkhouders, banken, ondernemingsraden, aandeelhouders, regering, parlement en de ondernemingsleiding.

De Helder, 1979.

f 25,-

J.H.H. Olofman - Levens van een bedrijfsleiding

Van soortgelijke proces als hierboven geschiedt vond plaats bij de Unke-Glanzstoff te Arnhem. Insider Olofman (hoofd personeelszaken bedrijf) beschrijft de afbouw en sluiting van het bedrijf, waarbij hij nauw betrokken was. In dit boek is uitvoerig uiteengezet hoe te komen tot en in en rond het betrokken bedrijf is gekomen en welke rollen de diverse partijen daarbij gespeeld hebben.

Kluwer, 1979.

f 19,50

Verzekeringsrecht of beleid?

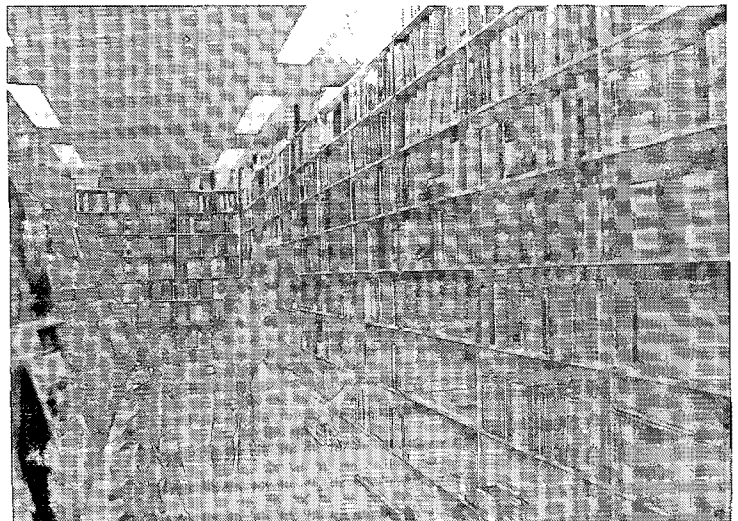
"Bevestiging van voldoende verzekeringsrecht is voorwaarde van een overheid" - J. Burkens (vanuit staatsrechtelijk oogpunt) en W. Dijkhuis en J. van der Boel (vanuit verzekeringsrechtelijke oogpunt) over dit sociale verzekeringsrecht in de Grondwet.

Burkens - Verzekeringsrecht en grondwet

Dijkhuis/van der Boel - Verzekeringsrecht en economische orde

Ambo, 1979

f 29,-

EKONOMIE
GEOGRAFIE
PLANOLOGIE
SOCIOLOGIE